

Mest och bäst för skattepengarna

Moderat program för Västerås ekonomi 2022 - 2026

Innehållsförteckning

Inledning	2
Effektiv politisk organisation och förvaltning som arbetar för medborgarna	2
Ta ett helhetsansvar för ekonomin	3
Fler korrekta upphandlingar	4
Valfrihet för ökat inflytande	4
Kommunala bolag	5
Investeringar.....	6
Bekämpa välfärdsbrotten	7

Moderaterna är garanten för mest service för pengarna

Inledning

Förutsättningen för att en Västerås stad ska utvecklas och kunna ge god service/välfärd till invånarna är att staden har en bra och långsiktigt hållbar ekonomi. Vi moderater prioriterar utbildning och omsorg. För att säkra resurserna långsiktigt måste det skapas förutsättningar för jobb. Det är företag som skapar jobb. Vi måste ta ansvar för att Västerås stad ska ha en sund och hållbar ekonomi. Västerås ska vara en attraktiv stad att bo i och ge goda förutsättningar för företagsetableringar. Stadens höga kreditvärdering får inte riskeras genom osunda investeringar eller satsningar. Kreditvärderingen ger goda finansiella förutsättningar och visar att det är tryggt att göra affärer med Västerås stad.

Att sköta Västerås stads ekonomi innebär ett stort ansvar, inte minst då det handlar om skattebetalarnas pengar och förtroende. Målet är att de verksamheter som är gemensamt finansierade ska hålla en hög kvalitet. Västerås stad måste våga prioritera i befintlig verksamhet och se över vilka utgifter och åtaganden som ger betydelsefull service till medborgarna och som långsiktigt skapar en god ekonomi. Om staden ständigt försöker undvika onödiga kostnader och samtidigt driver kommunens verksamheter effektivt, kan staden fortsatt ha bra verksamheter och låg kommunalskatt. Staden måste samtidigt ha styrkan att hålla i pengarna i goda tider, för att kunna bibehålla god verksamhet även i tuffa tider. Då behålls kvaliteten i omsorg och skola även när det är lågkonjunktur.

Staden ska varje år ha ett positivt årsresultat, motsvarande minst två procent av skatteintäkter, generella statsbidrag och utjämning. Detta för att kunna klara balanskravet och ha en buffert för oförutsedda utgifter. På så sätt behöver inte kommande generationer betala för det som konsumeras idag. Under högkonjunktur krävs bättre resultat för att kunna ha utrymme att minska resultatkravet under lågkonjunktur.

Effektiv politisk organisation och förvaltning som arbetar för medborgarna

Det är viktigt att vi har en effektiv politisk organisation så att beslut tas i tid. I en stor organisation som en kommun, är det lätt att organisationen blir ineffektiv. Detta skapar stora extrakostnader som inte ger någon effekt på servicen för medborgarna. Det gäller både den politiska organisationen och hur de anställda organiseras. Vi moderater vill ha korta beslutsvägar och en enkel organisationsstruktur.

Servicegaranti är viktigt för såväl medborgarna som för verksamheterna. Medborgarna ska kunna få besked om hur snabbt de kan förvänta sig att till exempel få ett bygglov. Om en medborgare felanmäler en sak ska man få besked om hur snart felet kan åtgärdas.

Vi vill sänka kommunalskatten i små finansierade steg. Det får dock inte ske på bekostnad av omsorg och utbildning. Kommunalskatten är en stor utgift för många västeråsare och genom en låg kommunalskatt kan flera lockas att bosätta sig i

Västerås, vilket i sin tur ökar skatteintäkterna. Genom att sänka skatten ökar västeråsarnas frihet.

Staden ska hålla nere sina administrativa kostnader. När exempelvis en tjänst blir ledig ska det alltid göras en bedömning om den verkligen behöver återbesättas. Det ska ske en översyn av stadens alla program, policys, handlingsplaner och riktlinjer med uppdrag att tydligt minska antalet. Byråkratier föder byråkratier vilket gör att det lätt blir självgenererande med olika uppgifter. Genom att ständigt ifrågasätta och fundera över hur vi kan förenkla byråkratin kan administrationen långsiktigt minskas.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- effektivisera administrationen och regelverken så att handläggningstiderna kan kortas
- att avgifterna ska ses över och hela tiden prövas om de kan sänkas
- utveckla stadens e-tjänster
- ha servicegarantier för medborgarna
- att alla stadens avgifter ska spegla kostnaderna
- sänka kommunalskatten i steg som är finansierade och långsiktigt hållbara
- öka självfinansieringsgraden i exempelvis kollektivtrafiken

Ta ett helhetsansvar för ekonomin

Att ta ansvar för ekonomin kräver ledarskap och helhetssyn. Det är lätt att slösa med det som anses vara gratis. Därför är avgifter för användning av t.ex. lokaler en självklarhet samtidigt som avgifterna inte får vara oskäligen eller över självkostnadspris. Detta sparar pengar och flyttar makten från kommunens centrala organisation direkt till verksamheter så som skolor, förskolor, äldreboenden och fritidsgårdar.

Det är viktigt att staden har resultatenheter med budgetansvar. Genom ökat självbestämmande får resultatenheter kontroll och kan påverka verksamhetens situation, göra utvärderingar och klara en budget i balans. Det ska finnas en modell för resultatshantering där enheter får behålla de överskott respektive underskott som har varit påverkansbara. Verksamhetscheferna ska kunna få ut en resultatrapport vilken dag som helst på året. Alla anställda behöver få arbeta i enheter med tydliga mål, ordentliga uppföljningar och en ekonomisk tydlighet, där de ansvarar för både intäkter och utgifter.

Lokaler är en stor kostnad. Det krävs incitament för att hålla nere lokalkostnaderna för Västerås stad. Att hyra in administrativa lokaler eller lokaler i strategiska lägen som staden kommer att bedriva långsiktigt är inte effektivt ur ett helhetsperspektiv. Det är lätt att önska nya och större lokaler men det måste vägas mot kostnaden långsiktigt. Om en kommunal verksamhet lämnar befintligt ägda lokaler av staden för att hyra externt ökar stadens kostnader för lokaler.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- staden ska införa tvåårsbudget för att tidigt kunna ge nämnder och styrelser besked om förutsättningar för ekonomin

- ge ökat självbestämmande för resultatenheter i Västerås stad
- ge de resultatenheter, som så önskar, möjlighet att bli självstyrande enheter
- ha en modell där resultatenheter (en skola, ett äldreboende osv) får behålla de över- respektive underskott som går att påverka
- ha ett ekonomisystem så att enhetschefer enkelt kan följa ekonomin dagligen.
- samordna Västerås stads egna administrativa verksamheter i stadshuset och andra egna lokaler
- minska antalet styrdokument i staden
- stadens nämnder ska hålla sina budgetar

Fler korrekta upphandlingar

Genom effektiv upphandling kan Västerås stad spara stora resurser samtidigt som det utvecklar lokala företag. Inför nya upphandlingsomgångar ska arbetet påbörjas i god tid innan avtal löper ut och alla tilldelningsbeslut ska följas upp med utvärdering och kontakt med företag som deltagit i upphandlingen för att få feedback.

Stadens inköp måste förbättras och genom åtgärder kan staden spara miljoner. Idag sker stora kortköp och inköp utanför upphandlade avtal. Ska vi komma tillrätta med problemen krävs att ett antal åtgärder kommer på plats. Genom bättre inköp blir det också mer intressant att bli leverantör till staden och lämna anbud.

Upphandlingsarbetet i Västerås måste förstärkas och förbättras. Det krävs en samordning och kvalitetssäkring av stadens upphandlingar.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- att Västerås stad genomför fler upphandlingar
- kvalitetssäkra stadens upphandlingar
- ytterligare samordna, följa upp och kvalitetssäkra stadens upphandlingar
- underlätta så att fler företag kan delta i upphandlingar
- kräva nya politiska beslut om upphandlingssumman överskrider med 10 procent.
- genomför en spendanalys och inför kategoristyrning vid inköp
- ta fram ett systemstöd för stadens inköp så att det blir lätt att göra rätt
- månadsvis redovisa inköp utanför avtal
- alla stadens inköpare utbildas i inköpsfrågor

Valfrihet för ökat inflytande

För att Västerås ska fortsätta att växa och vara en attraktiv arbetsmarknad är det viktigt att det finns många livskraftiga företag, såväl stora som små. Västerås stads egna verksamheter ska inte konkurrera med företagen i Västerås. Staden ska ha en god planberedskap för att kunna möta förfrågningar och nyetableringar. Vi moderater vill att fri etableringsrätt ska råda i staden. Vi vill använda lagen om valfrihet för att flytta beslutsrätten från politiker till enskilda människor. Det gynnar också Västerås som entreprenörstad eftersom det ger stora möjligheter för nya företag inom omsorgen. Spelreglerna ska vara tydliga och långsiktiga så att företag vågar etablera sig och vara verksamma långsiktigt i Västerås.

Västeråsmoderaterna vill att kommunen använder många olika företag och ideella organisationer för att utveckla servicen för medborgarna. Vi vill låta företag både bygga och driva skolor, förskolor och äldreboenden. Genom att kunderna själva får välja utförare och innehåll ökar valfriheten, kundnöjdheten och graden av påverkan. Vi moderater ser hellre Lagen om valfrihet (LOV) än upphandling. LOV skapar möjlighet att få en mångfald företag och arbetsgivare. Det i sin tur skapar karriärmöjligheter för anställda i vårdföretag.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- att omsorgs- och utbildningsföretagen ska ges långsiktiga spelregler för verksamheterna
- införa valfrihetsmodell (LOV:en) för fler verksamheter i Västerås stad

Kommunala bolag

Västerås har många kommunala bolag. Vi västeråsmoderater ser inget självändamål med att ha kommunala bolag. Antingen är det en kommunal verksamhet eller så är det en verksamhet som drivs av företag. Företag som staden idag äger har i många fall verksamhet som är viktig för Västerås stad att fortsätta att äga. Ett sådant exempel är Mälarenergi. Vi ser ingen anledning att skapa nya kommunala bolag.

Västerås stad äger bostadsbolaget Bostads AB Mimer som dominerar hyresrättsmarknaden. Vi moderater vill ha en bättre balans med flera olika aktörer på hyresrättsmarknaden. I första hand vill vi erbjuda hyresgästerna på områden med många hyresrätter möjligheten att köpa sina fastigheter och ombilda dem till bostadsrättsföreningar. Att äga sin bostad är viktigt ur flera aspekter, till exempel att få ner sina boendekostnader och att kunna göra en bostadskarriär. Fastigheterna kan också säljas till andra aktörer på bostadsmarknaden. Vi moderater vill ha en bra blandning av boendeformer i alla bostadsområden. Det är viktigt att bostadsbolaget Mimer bygger när marknaden i övrigt inte är lika aktiv eller i områden där investeringen kräver en större långsiktighet. Mimer ska sälja för att få ekonomi att bygga nya hyreshus.

Västerås stad äger ett holdingbolag, Västerås stads strategiska fastigheter AB och vi vill att det ska utvecklas och att fastigheter och dotterbolag säljs. Det finns fastigheter som det kan vara bra att ha kvar i kommunal ägo, sådana fastigheter kan med fördel ägas av fastighetskontoret.

Mälarenergi stadsnät är ett helägt dotterbolag till Mälarenergi AB. Driften av nätet sköts av det Fibra. Långsiktigt ska staden sälja Fibra och upphandla driften på marknaden. Det vill säga Västerås stad ska enbart äga fiber (infrastrukturen) och driften ska upphandlas på marknaden. Verksamheter som det finns en marknad för, som försäljning av solpaneler och energirådgivning, ska inte bedrivas av kommunala bolag.

Vi ser att Västerås stadshus AB har som enda syfte att kunna ekonomiskt planera för staden olika bolag. Det är kommunstyrelsen och kommunfullmäktige som ska ta ställning till frågor som rör de kommunala bolagen även när de är dotterbolag till Västerås stadshus AB.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- att Mälarenergi ska hålla låga, konkurrenskraftiga priser

- att delar av strategiska fastigheters bestånd överförs till staden och att resterande delar avyttras
- att Mimer ska sälja fastigheter för att kunna finansiera nybyggnation
- att Fibra avyttras.

Investeringar

I investeringsbudgeten ska grundläggande uppgifter för Västerås stad prioriteras, till exempel upprustning och byggnation av skolor. Staden ska finansiera investeringar utan upplåning. Vi moderater vill att investeringar i skattefinansierad verksamhet ska finansieras genom överskott samt med reavinster från försäljning av exempelvis råmark, tomträtter och kommunala fastigheter. En sådan finansiell strategi är långsiktigt hållbar, bland annat med tanke på det stora innehav av fastigheter staden har idag där det bedrivs annat än kommunal verksamhet.

Stora strategiska investeringar som byggnation av ny station och nytt stationsområde ska finansieras via intäkter och inte via kommunalskatten. Staden eller stadens bolag ska exempelvis inte investera i kontorsfastigheter som Navet.

De kommunala bolagens låneskuld ska ses över och minskas. Lån ska alltid betalas och även om räntorna just nu är låga kan detta komma att förändras. Det innebär att bolagen måste ha en planering som också klarar en kraftig räntehöjning utan att akut tvingas höja avgifter. Västerås stad ska aldrig gå i borgen för verksamheter eller företag. Det innebär bara ett stort risktagande.

Vi moderater prioriterar också strategiska investeringar som gör att staden växer och möjliggör för företag och människor att flytta till Västerås. Västerleden och Österleden är bra exempel på strategiska investeringar.

OPS, det vill säga offentligt och privat samarbete, kan vara bra lösningar men det är viktigt att det är en vinna-vinna-situation när denna form av finansiering och drift väljs. Avtal måste vara långsiktigt hållbara. Om exempelvis nya lokaler är strategiskt placerade och är sådana lokaler som staden behöver långsiktigt ska dessa ägas och förvaltas av staden. Staden kan hyra ut lokaler till omsorgs- och utbildningsverksamheter som är gemensamt finansierade men privat drivna. Det kan handla om att det är långsiktigt strategiska lokaler för omsorgs- och utbildningsverksamheter eller att andra tar över driften av lokaler som staden inte längre behöver för egen verksamhet. Investeringar som staden beställer av andra måste rymmas inom stadens investeringsbudget även om det är andra som finansierar investeringen. Det är driftkostnaderna som är den långsiktiga utmaningen för staden.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- prioritera investeringar i utbildning och omsorg
- att Västerås stad inte ska ha någon låneskuld (exkl. kommunala företag)
- satsa på strategiska investeringar som gör att Västerås växer och utvecklas.

Bekämpa välfärdsbrotten

Välfärdsbrott dvs fusk och bedrägeri inom våra välfärdssystem har ökat dramatiskt. Dessa brott drabbar kommuner, regioner och staten och beräknas uppgå till minst 20 miljarder per år i Sverige. Välfärdsbrotten drabbar också Västerås och det urholkar den kommunala ekonomin. Varje krona som ges ut felaktigt är en krona som kunde använts i omsorg och utbildning.

Förändringar krävs på nationell nivå men kampen mot dessa brott måste även föras på kommunal och regional nivå. Vi moderater vill bekämpa alla former av bidragsfusk i Västerås. Våra förvaltningar och bolag måste utbildas i vilka typer av brott som förekommer och hur de kan bekämpas.

Skenskiljningsmässor, dubbel bosättning, assistansfusk, svarta inkomster när man uppbär bidrag och felaktiga föreningsbidrag är exempel på välfärdsbrott.

De som är berättigade till bidrag ska få sina bidrag men de som genom fusk försöker sko sig på våra välfärdssystem ska stoppas. Välfärdssystemen måste upphöra att vara de kriminellas bankomat.

Vi Västeråsmoderater arbetar för att:

- inrätta en e-tjänst på stadens hemsida där man anonymt kan anmäla misstanke om välfärdsbrott
- utbilda stadens medarbetare i hur man upptäcker och hanterar välfärdsbrott
- genomför oanmälda hembesök hos dem som lever på försörjningsstöd
- samarbeta med andra myndigheter för att upptäcka och stoppa välfärdsbrott och fusk